

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK« Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE Uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.
---	--	---

XVII. letnik. V LJUBLJANI, dne 15. septembra 1934. Štev. 14.—15.

Obrtniki in javnost

Nikdar v prejšnjih letih niso bili naši obrtniki vajeni javno razlagati svojih skrbi in težav in prositi za zaščito. Vajeni skromnega načina življenja poleg težkega vsakdanjega dela so molčali, a bili vendar vedno povsod prvi, kadar je bilo treba podpreti kakršnokoli akcijo, kadar je bilo potrebno dokazati svoj nacionalizem tudi v borbah in kadar je bilo potrebno pomagati svojemu bližnjemu. Mirno lahko trdimo, da se niti najmočnejši stan v državi, kmeti, ni nikdar tako zelo zavedal potrebe skupnega dela, kakor obrtniki, ki je pomagal samemu sebi in nikdar od nikoder prosil ali tudi upravičeno zahteval pomoči. V slučaju potrebe so bili obrtniki sami tisti, ki so pomagali svojim stanovskim tovarišem brez intervencije kogarkoli drugega.

Kljub temu, da se je obrtniški stan izkazal vedno in ob vsaki priložnosti kot eden najlojalnejših in najzavednejših stanov v državi, ni nikdar užival tiste zaščite, ki bi jo mogel s polno pravico zahtevati. Na vseh koncih so v dobi konjunktore cvetele industrije in zavzemale vedno večjo vlogo v naši proizvodnji, pa tako odtrgovale obrtnikom od ust košček skromnega, vsakdanjega kruha. Nihče ni tedaj mislil na posledice, ker se ni zavedal, da je naša država predvsem agrarna in da jo je treba industrializirati le v strogo določenih mejah. Velikim industrijam, ki s svojimi proizvodi globoko posegajo v delo obrtništva, ne bi nikdar smelo biti dovoljeno tako veliko obratovanje, ki danes, ko je doba konjunktore že davno minila, uničujejo tisti obrtniški stan, ki je prvi pripravljen braniti domovino in ki ji plačuje letno sto in sto milijonov davčev napram komaj desetini tega zneska industrijskih davčev.

Ko so se razne škodljive posledice napačnega narodnega gospodarstva pojavile najprej pri kmetu v tako obsežnih poraznih oblikah, je vstalo takoj nešteto ljudi v obrambo tega v državi najmočnejšega stanu, kar je tudi popolnoma upravičeno. Toda ko je kmetu v poslabšanju gospodarskega in sploh življenjskega položaja sledil drugi najmočnejši stan v državi, obrtniški, ni bilo skoraj nikogar, ki bi zastavil svojo besedo v njegovo obrambo in skušal tudi zanj doseči olajšave in ugodnosti, ki bi mu omogočale nemoten razvoj obratovanja in potem istega tudi samega življenja. Kakor leta in leta prej vedno prepuščen samemu sebi z le redko izjemo, je tudi sedaj obrtniški stan prepuščen svojemu lastnemu delu in trudu, ne da bi na merodajnih mestih vsaj deloma upoštevali njegove skromne, toda vsestransko upravičene želje in zahteve.

Zavedajoč se važnosti in dalekosežnosti sedanjih poslabšanih razmer, ki uničujejo groze drugemu najmočnejšemu stanu v državi, je Zveza obrtnih združenj z vsemi drugimi obrtniški ustanovami sklicala v nedeljo 2. septembra v hotelu Miklič mogočno zborovanje, ki so se ga udeležili zastopniki slovenskega obrtništva iz vseh naših krajev. V današnji številki našega lista objavljamo najvažnejše govore s tega zborovanja in opozarjamo obrtništvo, da sledi temu pokretu z največjim zaupanjem in zavestjo, da je le s skupnim delom mogoče doseči zmago in da je vsako cepljenje danes škodljiv pojav, ki mora že itak težak položaj še bolj poslabšati.

V slogi je moč!

Ali ste že poravnali naročnino lista? Kdor še ni poravnal „Obrtniškega kole-darčka za leto 1934“, naj to takoj stori!

Jugoslovenski obrtniški teden

od 1. do 8. decembra 1934

Važni članki:

- Obrtniki in javnost
- Jugoslovenski obrtniški teden
- Gospodarski položaj obrtništva
- Davčna preobremenitev in obstoj obrtništva
- Nujna potreba stanovske zaščite obrtništva
- Povzdiga in propaganda domačega obrtniškega dela
- Obrtniška razstava na velesejmu
- Delo ljubljanske TOI zbornice
- Zaščita domačega dela
- Povzdiga obrtniških izdelkov
- Strokovne nadaljevalne šole

je prešlo v podrobnosti prireditve in so bili sprejeti načelno nastopni predlogi:

1. Tiskanje enotnega propagandnega plakata za vso državo.

Plakat bo reproduciran v toliko izvodih, kolikor je v državi obrtnikov, tako da bo vsak obrtnik okrasil svojo delavnico ali izložbo z enim takim plakatom, ki naj opozori konzumente na našo akcijo.

2. Izbere naj se geslo, pod katerim naj se izvede celotna propaganda letošnjega obrtniškega tedna.

Geslo naj sestoji iz nekaj značajnih besedi, ki bi jih vsakdo lahko razumel. Te besede naj pojasnijo našim konzumentom, kaj obrtnik prav za prav želi in zahteva. Noben članek, letak, plakat, oglas, radijska vest, kino reklama itd. ne sme biti brez tega gesla.

3. Sestavi naj se enotna poslanica.

Poslanica naj bi vsebovala navodila, kako se ima pri posameznih obrtniških izvedbi obrtniški teden, ter bi nosila naslov: »Kaj je treba delati obrtniku v obrtniškem tednu?« Med drugim naj bi vsebovala nastopno:

a) vsak obrtnik mora v obrtniškem tednu na kakršenkoli način opozarjati javnost na svojo delavnico, svoj stan in svojo trgovino;

b) obrtništvo bo moralo sodelovati na raznih prireditvah, tako na sejnih, javnih zborovanjih, deputacijah, povorkah, korporativnem posetu cerkve in drugih prireditvah, tako da tudi na ta način opozori na svoj stan;

c) medsebojna solidarnost naj bo dober vzgled stanovskim tovarišem.

Ta teden naj se osebito izkažejo naši obrtniški tovariši, da bodo naročali svoje potrebe pred vsem pri svojem stanovskem tovarišu - obrtniku.

Poslanica naj stvarno in prepričevalno prikaže dolžnost vsakega posameznega obrtnika, ako želi, da bo dostojen član našega stanu ter resnični delavec pri delu za naš napredek. Poslanica naj tudi služi kot propagandno sredstvo v svrhu povračanja zaupanja potrošiteljev do obrtniških izdelkov.

Končno je bilo sklenjeno, da se pripravi tudi enoten znak, ki bi ga nosili vsi obrtniki po državi.

Potek konference je pokazal popolno soglasnost ter je bilo zaupano Savezu HO, da uredi do 23. t. m. vse podrobnosti, ker naj bi se vršila v Zagrebu tega dne tudi konferenca banovinskih predstavnikov obrtniških organizacij, ko bi bili izdelani tudi zaključki ureditve obrtniškega tedna.

Zbornica za TOI v Ljubljani bo zaradi tega te dni sklicala konferenco vseh obrtnih organizacij naše banovine, na kateri bodo izvoljeni potrebni odbori, ki naj organizirajo po naših krajih prireditve obrtniškega tedna.

Prepričani smo, da se bo na tem veličastnem propagandnem delu našo složno vse obrtništvo brez razlike na podjelna mišljenja ter da bo ravno ta prireditev dala možnost uspešnega, složnega in prijateljskega sodelovanja vseh vodečih obrtniških predstavnikov v naši banovini.

Bat'a kot davkoplačevalec

Bat'a trdi javno, da plača državi na ime davkov 12.000.000 Din.

To je neresnica, ker je ugotovljeno na podlagi dejstev in dokumentov, da je lanske leto plačalo podjetje Bat'a

samo 163.000 Din

davka, dasi ima v naši državi poleg svojega centra v Borovem pri Vukovarju še 127 podružnic.

Dokazano je, da je po razdelbi savske finančne direkcije št. 39.865-III. obdavčena ta inozemska tvrdka v nekem gorenjskem kraju, kjer ima po izjavi poslovodje podružnice pol milijona letnega prometa, samo z vsoto 65.32 Din.

Ugotavljamo, da je zaradi Bat'e nebroj naših delavcev, obrtnikov, trgovcev in tvorničarjev brezposelnih. Če bi vsak teh ljudi plačal letno le 1000 Din vseh vrst davkov, bi država dobila letno

160.000.000 Din davkov, za katero vsoto jo vsako leto podjetje Bat'a oškoduje.

Ugotavljamo tudi to, da Bat'a more izdelati letno do 10.000.000 parov čevljev s kavčukastimi podplati, od katerih vsak par velja komaj 42.50, kar so ugotovili strokovnjaki. Samo pri enem paru čevljev zasluži torej 40 Din, kar pomeni, da bi pri vseh 10.000.000 parov zaslužil okrog

400.000.000 Din.

Delovanje Bat'e je škodljivo za občne interese s fiskalnega, gospodarskega in socialnega stališča, a tudi s stališča narodne obrambe.

Zahtevamo načrtno proizvodnjo v usnjarski predelovalni stroli, prepoved izdelave obutve iz kavčuka in izprememb določil, ki se nanašajo na delo prodajalnic industrijskih podjetij in da se le te

glede davčne obremenitve popolnoma zenačijo z obrtniški delavnicami in trgovinami.

Naši čevljarji obrtniki morajo prvi imeti svoj obstoj v svoji lastni državi, v kateri

Bat'a plačuje 160.000.000 Din davkov manj

od čevljarjev, trgovcev in tovarnarjev, ki so zaradi njega nezaposleni.

Josip Rebek:

Gospodarski položaj obrtništva

Težke gospodarske prilike, ki niso izvzele niti države z naboljšim blagostanjem, silijo vse dobrovoljne gospodarske delavce, da okrepe svoje sile in da v ustvarjanju in delu doprinesejo čim boljše predloge. Naše slovensko obrtništvo je dosledno stalo v vrstah pozitivnih delavcev, ni se hotelo vdajati pesimizmu in je po svoji žilavi volji doprinašalo na oltar svoje gospodarske skupnosti dobrovoljno vse žrtve, ki pa danes že prekašajo njegovo moč.

Te dni so se znova odprla vrata ljubljanskega velesejma in obrtništvo se je kljub vsem težavam potrudilo, da pokaže na tej prireditvi bilanco svojega dela in uspeha. Ta bilanca ni samo v neštevilnih obrtniških izdelkih, ki so bili na jesenskem velesejmu razstavljeni in ki poudarjajo predvsem poedin obrat in trdiko, marveč je v našem paviljonu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo bila to pot podana tudi bilanca zbornične obrtniške politike, v kolikor se to v nekaj grafikonih in suhih številkah da prikazati. Za onega, kdor je trezen, stvaren in ni demagog in ki mu gre za resničen napredek, za tiho, skromno, vztrajno in sistematično delo brez bombastične reklame, brez osebnega poveljevanja in sisteme vsiljivosti, je jasno in mora priznati, da daje zbornična obrtniška politika na tej razstavi v suhih številkah nepobitne dokaze, da je bila njena linija vedno pozitivna, da je šla za tehničnim napredkom z duhom in potrebami časa, da je iz malega in neblogljenega obrtnika skušala stvoriti povsod, kjer je opazila in dognala potrebno ambicijo in zanimanje, večjega samostojnega podjetnika in iz tega zopet industrijalca.

Zbornična obrtniška politika je šla za tem, da ohrani našemu gospodarstvu nacionalno noto, da se obvarujemo potujčevanja, da ohranimo nacionalnemu dohodku čim več pozicij in da se splošno blagostanje pokrajine dvigne na nivo, ki smo ga vajeni videti pri zapadnih narodih. Če pogledamo danes nazaj celo dolgo borbo, ki jo je v izvrševanju te plemenite naloge zbornica vodila, mora vsak objektivni cenilec priznati, da je izvršeno veliko delo in da so uspehi tega dela vidni. Naših obrtniških krogov ni prepopil, vanje se ni mogel vrniti element, ki bi nam bil po narodnosti ali po veroizpovedi tuj ali pa celo sovražni.

Obrtništvo predstavlja danes mogočno falango v nacionalni fronti, ki je bila vedno v prvih vrstah v odločilnih trenutkih in pri zgodovinskih odločitvah. Ona je podpirala vsak pokret, ki je šel za ozdravljenjem našega političnega življenja, ker dobro ve, da gospodarsko lahko napredujemo samo v urejenih razmerah, v politično neodvisni in ugledni državi, v miru in splošnem blagostanju.

V spoznanju tega temeljnega načela in osnovne resnice obrtništvo ni nikdar pri obrambi svojih interesov in zaščiti svojih življenjskih potreb kazalo separatizma, niti političnega niti gospodarskega, še manj pa stanovskega, zavedajoč se, da obstoja povezanost interesov v javnem in privatnem življenju. S tem večjo skrbnostjo in ljubeznijo je gojilo stanovsko zavest, vzgajalo nadarjen naraščaj, ki je moral brez sredstev na življenjsko pot, in mu pomagalo do eksistence. Naše obrtništvo, žal, ni bilo pri tem v srečnem položaju naših tovarišev v Srbiji in drugod, ki razpolagajo za te svrhe z zadostnimi sredstvi iz zapuščin in drugih skladov, ampak je bilo navezano na požitrovnost lastnih vrst in na razumevanje, ki ga je našlo v skupni zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Resnici na ljubo moramo priznati, da je skupna zbornica imela popolno razumevanje in da ni štedila in ni odmerjala po dinarju, kolikšne so potrebe obrtništva, marveč je iz svojih sredstev v bogatem obsegu prispevala za te svrhe. Zavest solidarnosti ni bila za zbornico fraza, bila je zanjo čin in stvarnost. Preostaja nam še novo veliko delo, delo, ki ga vršimo z vso intenzivnostjo, kjer smo dolžni sodelovati brez razlike vsak na svojem mestu, vsi, ki stojimo v organizacijah in izvršujemo javne funkcije.

Naše obrtništvo je dolgo vodilo nemo borbo proti ogromnim izpremembam, ki se pojavljajo v našem gospodarstvu od 1931. naprej. Brez sredstev, z ono žilavostjo in napornostjo, ki sta mu lastni, z vso skrbnostjo in s samozatajevanjem je izčrpalo svoje sile v skrajnih naporih, da vzdrži na svojih pozicijah in da jih odbrani od težkih posledic, ki so nastopale pod vplivom vseh teh sprememb. Dolgo je vzdržalo, toda udarci in valovi so šli dalje, borba ni prenehala in strnjene obrtniške vrste odpora so začele popuščati ter obstoja nevarnost, da nas vrže z dosežene višine globoko navzdol.

Lansko leto že vidimo, da je padlo število obrtnikov za 1406 obratov, a v letošnjem prvem polletju za nadaljnjih 649. Toda ta proces se ni ustavil, on gre naprej, nas navdaja s skrbjo in nam nalaga dolžnost, da se zberemo, posvetujemo in razmislimo, kakšen je naš gospodarski položaj, kaj nam kaže v tej situaciji storiti in kako se moramo boriti, da pridemo do obnove gospodarstva, do poživljanja gospodarskega prometa, ki je predpogoj obrtniškega dela in splošnega blagostanja. To je namen in svrha naših sestankov in konferenc, za katere ne razvijamo bombastične reklame, a smo vendar intenzivnejši in stvarnejši od drugih.

Obrtništvo je storilo vse, da se prilagodi izpremenjenim prilikam. Skušalo je zmanjšati režijo do skrajnosti. Ko je nastopilo pomanjkanje naročil, je moralo reducirati svoje delovne vrste dobro vedoč, da taka redukcija le pojačava kroge onih, ki v borbi za obstanek delajo brez obrtne pravice.

Obrtništvo globoko razume težak položaj, ki ga je izzvala redukcija v drugih obratih, razume tudi položaj na deželi, kjer je naš kmet zaradi slabih cen svojih pridelkov postal pasiven, začel izostajati iz obrtniških delavnic kot naročil ali pa izostal celo z neplačanim računom. Ono tudi razume, da v tej situaciji skuša vsak posameznik čim več dela opraviti sam, ki ga je sicer dajal obrtniku, kar mu končno nihče ne more zameriti. Toda spretnost od njih so iz izjeme naredili pravilo, začeli so delati za druge in to delo je izgubilo značaj slučajnosti, postaja profesija, le da pravno ni dovoljena in je nam v škodo.

Vemo, da se je pritisk na delovni trg potrojil, ker ni že dobrih pet let prej normalnega odtoka delovnih moči v tujino. Tu se vodi huda borba, neizprosna in brezobzirna. In tako je nastal položaj, da stoji napram dvema legalnima obrtnikom en šušmar in en do dva brezposelna profesionalna delavca.

Septembra 1931. nas je čez noč iznenadila situacija na denarnem trgu. Kdor je imel še kako malo rezervno za najslabše čase, je moral z žalostjo ugotoviti, da je zamrznila, da s svojimi prihranki ne more več razpolagati niti tedaj, če pride v stiske in jih neobhodno potrebuje. Od tedaj traja to stanje neizpremenjeno že tri leta in ne pridemo z mrtve točke. Toda gorje onemu, ki je v tem času obvisel v obveznostih napram denarnim zavodom. Neizprosno je začelo odpovedovanje kreditov, izterjevanje in vse trnjeve posledice, ki jih je to povzročilo obrtniku — dolžniku. Nesreča je hotela, da je to nastalo prav takrat, ko je pričelo primanjkovati naročil in ko so se javne dajatve poostrele.

Mi obrtniki smo si na jasnem glede našega položaja. Dobro vemo, da kritika in jadikovanje ne prinašata odrešitve. Ne delamo si tudi nobene iluzije, da nam lahko pomagajo administrativni ukrepi.

Nimamo navade niti namena neplodno kritizirati in nam je težko ugotoviti, da smo dajali pravočasno dovolj nasvetov in priporočil, kako nam pomagati in nas zaščititi. Stavili smo predloge, o katerih se ne more trditi, da bi bili neizvedljivi. Izogibali smo se generalizacije in pavšalnih trditve, pa vendar, žal, moramo danes ugotoviti, da ta naša priporočila in želje niso našle pričakovanega odmeva.

Vedno bolj čutimo, da gospodarska politika, ki se je sedaj omejevala v glavnem le na odlaganje definitivne rešitve gospodarskih vprašanj, pri kmetu pa na odlaganje plačil in s tem na zdravljenje posledic, namesto vzrokov, ni zadostna.

To so dejstva, ki jih moramo javno ugotoviti. Dejstva, ki jasno govore, kako daleč je kriza pritisnila ob zid obrtnika. Dejanja, ki jasno govore, da so naše obrtniške organizacije storile vse, karkoli jim je bilo v danem položaju mogoče, izpričujejo na drugi strani ono omalovaževanje merodajnih činiteljev, ki nočejo upoštevati naših predlogov.

Kot škodljivcev ne smemo pozabiti niti tistih, ki jim je razbitje gospodarskega predstavništva v posamezne dele več kakor delo za dobrobit obrtniškega stanu. Mi slovenski obrtniki smo leta 1932. imeli priliko izjaviti se v vprašanju glede ustroja zbornice. Rezultat naše odločitve je bil porazen za nasprotnika. 135 zadrž se je po svobodnem svojem prepričanju izjavilo za sistem skupne zbornice, le 11 jih je bilo nasprotnega mišljenja. Ugotoviti moram ob tej priliki,

da je Nemčija, na katero so se zagovorniki ločenih zbornic vedno opirali, lansko leto spet preuredila svoje rokodelske zbornice in jih združila s TI. Naši slovanski bratje Bolgari so že po 10mesečnem samostojnem delovanju izprevideli, da so bili storili napačen korak, ko so sledili iniciatorjem te zamisli, ter so brez oklevanja pristopili v skupno zajedništvo s trgovci in industrijalci. To je jasen opomin vsem onim, ki skušajo današnjo gospodarsko depresijo uporabljati za take škodljive namene. Kdor je trezen, stvaren in ni demagog, obsoja tako postopanje v teh resnih časih. Nam je mnogo več na tem, da si zgradimo svoj dom na dobri temeljni podlagi gospodarskega blagostanja. Mi kot drugi za kmetom najjačji gospodarski stan apeliramo na vse merodajne činitelje, da se zavzamejo ob 12. uri in rešijo ta steber pred propadom. Omejite predpise, ki ne prinašajo izboljšanja, znižajte obrestno mero tako, da bo tudi našim krajem primerna, dajte nam dela in mi smo tu, ki bomo nepokolebljivo stali vedno v fronti za obrambo naše domovine.

V dobi, ki jo sedaj preživljamo, gre za mnogo več, gre za obnovo in reformo gospodarskih temeljev države in zato je potrebno, da naša gospodarska politika iz sedanjega neaktivnega posmatranja gospodarske stiske preide enkrat na konstruktivno in na organizatorično delo. Naj bo kraljevska vlada prepričana, da jo bodo vse naše gospodarske organizacije, predvsem pa obrtništvo, kar najizdatneje podpre in pri delu v najširšem obsegu sodelovale. Ne zahtevamo stvari, ki so s stališča interesov državnih financ nemogoče in neizvedljive, vendar se ne moremo strinjati z naziranjem, da bo sedanja kriza prešla sama od sebe in da so ukrepi, ki so bili doslej izdani, zadostni ter da se dalje ne more iti.

H koncu bi pripomnil še nekaj. Na delu za naš obstoj in v tej borbi nam je vsakdo dobrodošel. Nikogar ne odbijamo, ker vemo, da so le skupni napor, stanovska sloga in gospodarska solidarnost lahko porok uspeha naših prizadevanj. Zato bomo, kakor smo že dosedaj, najožje sodelovali z obrtniški organizacijami in zbornicami iz vse države in se udeležili vseh skupnih akcij, katerih svrha je obramba naših vrst in interesov gospodarstva.

Poslužujem se besed ministra g. dr. Novaka iz njegovega govora ob otvoritvi ljubljanskega velesejma, ko je rekel: »V današnjih časih nam je bolj ko kdaj potrebna stanovska sloga, zmisel za vzajemnost in medsebojno pomoč. Ni danes časa za razne prepirke in nezdrave tekme, ki izvirajo iz stranskih nagibov. Tega luksuza si danes ne moremo privoščiti, posebno ne na gospodarskem polju. Zavedati se moramo, da je nas vseh prva in najsvetejša dolžnost, služiti skupnemu blagru, naši domovini, po vzoru in intencijah našega prvega državljana, vzvišenega vladarja Nj. Vel. kralja!

Jakob Zadravec:

Davčna preobremenitev in obstoj obrtništva

Iz članka o gospodarskem položaju obrtništva izhaja, da njegova plačilna zmoglost od leta do leta pada. Obrtništvo bide v sedanjih časih trd boj za svojo eksistenco, v katerem mu otežuje položaj v izdatni meri davčna obremenitev, ki stalno narašča in ki se izraža: z zakonitim povišanjem pridobnine in s poostreno davčno prakso.

Zakonito povišanje pridobnine se kaže v minimalizaciji, odnosno pavšalizaciji pridobnine. Za minimalizacijo pridejo v poštev vsi davčni obvezanci razen malih obrtnikov na deželi, a obstoji v tem, da mora vsak davkoplačevalec plačati pridobnino od davčne osnove, ki je mnogokratnik najemnine odnosno najemne vrednosti, ki jo plačuje za stanovanje. Temu mnogokratniku se prišteje še 10 do 30 odstotkov najemnine za lokal. Ako plača obrtnik za stanovanje na leto 6.000 Din in za lokal 3.000 Din, bo plačal po novem zakonu pridobnino najmanj od 12.300 Din ne glede na to, ali je ta znesek dejansko zaslužil ali ne. Minimalna davčna osnova se more znižati v primeru, da se davkoplačevalec posreči v reklamacijskem postopanju dokazati, da dejanski dohodki ne dosegajo minimalne davčne osnove. Ta dokaz bo težko doprinesti, ker ga bo ocenjeval reklamacijski odbor, v katerem imajo odločilno moč od finančne uprave imenovani in kot uradniki od nje odvisni člani, ki ne morejo poznati doobra vseh težav obrtniškega udejstvovanja.

Še težji je položaj pri malih obrtnikih na deželi, ki jim je pridobnina pavšalirana in jo morajo plačati ne glede na višino zaslužka. Pavšal ustreza pri obrtniku, ki dela sam, dohodku 1.500 Din, kar sicer res ustreza povprečnemu donosu 100odstotno zaposlenega malega obrtnika na deželi, ne ustreza pa dohodkom skoro 50% naših malih obrtnikov na deželi, ki se udeležujejo v obrtu na leto komaj nekaj mesecev in vsled tega zaslužijo manj nego 1.500 Din. Za velik del malih obrtnikov bi pavšal v zmislu zborničnega predloga ne smel presegati letnih 60 Din, ker nimajo tolikih dohodkov, kolikor jih je kritih s sedanjim pavšalom. Poleg tega pa pavšalirani obrtniki ne morejo prositi za znižanje pavšala na izmero, ki bi ustrezala dejansko doseženim dohodkom.

Tako z minimalizacijo kakor s pavšalizacijo so prizadeti gospodarsko najšibkejši sloji, ki v sedanjih prilikah v obrti ne zaslužijo niti toliko, kolikor potrebujejo za golo preživljanje. Pri uveljavljanju minimalizacije davčne osnove je finančna uprava docela prezrla, da najemnina ne daje nobene prave sigurnosti za pravilno presojo dejanskih dohodkov iz obrti, posebno ne v sedanjih časih, ko pretežna večina obrtnikov črpa sredstva za preživljanje iz premoženja, kjer tega ni, iz zadolžitve ali pa iz drugih dohodninskih virov njih samih ali njihovih družinskih članov. Prezrla je tudi, da danes sploh nimamo malih obrtnikov na deželi, ki bi bili 100odstotno zaposleni in da je od njih preko 50 odstotkov v obrti tako malo zaposlenih, da ne zaslužijo v njej niti polnih 1.500 Din letno. Stroške za preživljanje so pri teh razmerah prisiljeni kriti iz premoženja ali iz drugih dohodninskih virov.

Še težje kot zakonito povišanje pridobnine je za obrtništvo poglavje poostrene davčne prakse, ki jo moremo že sedaj opaziti pri pripravljanih delih za odmero pridobnine za 1934.

V tem pogledu moram v prvi vrsti žigosati ugotavljanje minimalne davčne osnove. Ministrstvo financ je v navodilih, ki jih je v tem pogledu izdalo, odredilo, da je minimalno davčno osnovo ugotoviti v slučajih, kjer en in isti davkoplačevalec izvršuje več obrtov, za vsak obrt posebej. Ta odredba ne ustreza zakonu, ker se davčna osnova ne minimalizira za obrte, ampak za davčne obvezance. Po zmislu zakona mora torej vsak davčni obvezanec plačati pridobnino od davčne osnove, ki ustreza najemnini, ki jo plačuje za stanovanje in lokal ne glede na to, koliko obrtov izvršuje. To je tudi povsem naravno, ker plačuje davčni obvezanec najemnino za stanovanje iz dohodkov vseh obrtov, katere izvršuje, ne pa iz vsakega obrta zase.

Poleg tega se smatra za najemnino, ki je podlaga za izračunanje minimalne davčne osnove, vsa najemnina, ki se plačuje za stanovanje, v katerem davčni zavezanec stanuje, ne glede na to, ali jo res dejansko plačuje iz dohodkov obrta ali ne. Ako ima obrtnik odrasle družinske člane (otroke), ki pri njem stanujejo in plačujejo za hrano in stanovanje ustrezno odškodnino, se mu minimalna davčna osnova računa od celokupne najemnine brez ozira na to, da mu jo pomagajo s svojimi prispevki plačati otroci. Ravno tako je glede podnajemnikov. Obrtniki, ki so primorani po sili razmer, da oddajo en del svojega stanovanja v podnajem, naj plačajo pridobnino od mnogokratnika cele najemnine, dasi jo vsaj deloma krijejo s podnajemnino. Sicer imajo pravico, da iz tega naslova zahtevajo od reklamacijskega odbora znižanje minimalne davčne osnove, vendar je to zvezano z neprilikami, ker reklamacijski odbor, ki jih imamo v dravski banovini samo dva, ne more tako ekspeditivno poslovati, da bi v zakonitem roku mogel popraviti davčno osnovo, preden bi se predpisani davek prisilno izterjal. Vrh tega reklamacijski odbori ne morejo zadosti podrobno poznati individualnih prilik posameznih davkoplačevalcev, da bi mogli brez vsakega naslanjanja na poizvedbe, ki niso vedno točne, pravilno odločati. Zaradi tega nujno zahtevamo, da se prilagoditev davčne osnove dejanskim razmeram prenese z zakonom v delokrog davčnih odborov.

Še težje posledice izvaja težnja finančne uprave, da prilagodi oceno obdavčljivih dohodkov zunanjim znakom davkoplačevalčevega življenja. Po novi tiskovini prijave za pridobnino morajo davkoplačevalci v prijavi navesti ali in kakšne

dohodke imajo iz nepremičnin in iz drugih dohodninskih virov. Poleg tega mora davčna uprava ugotoviti, koliko rabijo davkoplačevalci za preživljanje in koliki del teh stroškov krijejo iz dohodkov iz obrtov. S tem se postavlja finančna uprava na stališče, da je odmera pridobnine odvisna od zunanjih znakov davkoplačevalčevega življenja, kar ni v skladu z zakonom, ki nikjer med pripomočki za odmero tega davka ne navaja zunanjih znakov. Upoštevanje teh znakov je za obrtništvo posebno nevarno v sedanjih časih občutne gospodarske krize, v katerih, lahko se reče, noben obrtnik ne zasluži v obrtu toliko, kolikor potrebuje za preživljanje. Zaradi tega moramo proti odmeri pridobnine po zunanjih znakih, ne glede na to, da ni v zakonu utemeljena, najodločneje protestirati že zaradi tega, ker ti znaki v sedanjih prilikah nikakor ne morejo tvoriti merila za pravilno oceno dohodkov.

Tudi pri pavšalizaciji malih obrtnikov ne postopa po našem mnenju finančna uprava točno po zakonu. Zakon priznava pravico na pavšalizacijo vsem malim obrtnikom v krajih, v katerih se odmerja zgradarina po odredbah točke III. čl. 37. zakona o neposrednih davkih. Finančna uprava pa hoče to pravico omejiti samo na one obrtnike, ki ne delajo z več nego dvema pomočnikoma. Pri tem hoče pojem pomočnika razširiti v tem zmislu, da se smatrajo za pomočnike tudi vajenci, dninarji, delavci itd. S tem odreja finančna uprava pravico na pavšalizacijo pridobnine ravno onim obrtnikom, ki bi imeli od nje kako korist.

Kolikor imamo vpogleda v pripravljala dela za odmero pridobnine, nas navdaja strah, kako bo obrtništvo v tekočem letu zmoglo bremena, ki so mu odmerjena. Davčne uprave si same prizadevajo, da zberejo čim izrpnije podatke za ugotovitev dejanskih dohodkov. Poslužujejo se vseh dopustnih sredstev, da predloge, katere nameravajo staviti, čim bolj utemelje. Namen jim je lanskoletni davčni predpis izdatno povišati. V tem pogledu so pod strogo kontrolo ministrstva financ, ki si je s posebnim odlokom pridržalo pravico, da po svojih organih pregleda vse predloge, preden jih smejo davčne uprave staviti davčnim odborom. V kaki smeri se vrši ta pregled, nam kažejo vesti, ki krožijo po naši javnosti, da zahtevajo revizijski organi, da se davčni predpis za l. 1934. pri pridobnini poviša za najmanj 50 odstotkov, da se tako doseže pri pridobnini efekt, ki je v proračunu za 1934 1935 proračunjen za približno 50 odstotkov višje nego je bil proračunjen prošlo proračunsko leto. Ako pri tem upoštevamo dejstvo, da so se pridobitne razmere napram lanskemu letu pri obrtništvo poslabšale za preko polovice, v posameznih strokah še celo za več, moremo šele presoditi dalekosežne posledice, ki bodo v doglednem času nastale iz take prakse, ki ne glede na poslabšanje dohodkov računa samo s tem, da že itak težko breme se bolj poviša.

Ako pri tem upoštevamo še ostro prisilno izterjavanje davčnih zaostankov, ki gre za tem, da z vsemi sredstvi ne glede na plačilno zmožnost izterja vse davčne zaostanke ne glede na to, ali jih obrtnik more plačati naenkrat ali ne, smemo z vso upravičenostjo zahtevati od merodajnih faktorjev, da zaščitijo obrtništvo njegove ogrožene eksistenčne pogoje tudi napram finančni upravi.

Oblasti bi morale uvažiti naslednje naše zahteve:

1. Zakon o neposrednih davkih naj opusti minimalizacijo davčne osnove po najemnin, ki ne tvori zanesljivega merila za presojo dejanskih dohodkov.
2. Obrtniki, ki ne zaslužio v svojem obrtu toliko, kolikor potrebujejo za preživljanje, naj se davka v obče oproste.
3. Pavšalizacija pridobnine naj se izvede za vse obrtništvo s tem, da se letni pavšal prilagodi dobi, v kateri je obrtnik v preidečem letu dejansko posloval.
4. Pavšalizacija malih obrtnikov za l. 1934. naj se izvede strogo v zmislu sedaj veljavnega zakona.
5. Minimalna davčna osnova pri davčnih zavezancih, ki imajo več obrtov, naj se izračuna v tem zmislu, da mora davčna osnova za vse obrate enega in istega davkoplačevalca doseči v zakonu določeni minimum, ne pa za vsak obrat posebej.
6. Za izračunavanje minimalne davčne osnove naj se jemlje ona najemnina, katero davčni zavezanec za svoje stanovanje po oceni davčnega odbora dejansko plačuje iz dohodkov iz obrti.
7. Nadzorna oblast naj se vzdrže vsake ingerence na sestavljanje davčnih predlogov, katero sedaj izvajajo preko dejanskih razmer v fiskalnem zmislu.
8. Pri izterjavanju davčnih zaostankov od obrtništva naj se postopa obzirneje in se mu omogoči za poravnavo davčnih obveznosti čim dalekosežnejše ugodnosti.

Narodnim poslancem, ki so se ob razpravi zadnjega davčnega zakona v finančnem odboru prizadevali, da preprečijo davčno preobremenitev obrtništva, med temi je bil v prvi vrsti bivši minister g. Mohorič, se za njihovo prizadevanje iskreno zahvaljujemo in jih prosimo, da nam stoji ob strani ter nam pomagajo, da odvrnemo ogroženje eksistenčnih pogojev našega obrtništva, ki mu preti, ako se bodo davčni predpisi za l. 1934. tako izvedli, kakor se pripravljajo.

Miha Vahtar:

Nujna potreba stanovske zaštite obrtništva

Da bi mogli spoznati pravi položaj obrtništva, moramo vedeti, koliko je napredovalo ali nazadovalo v obrambi svojih stanovskih interesov.

V pravice obrtnika, ki je danes radi splošne gospodarske krize že itak skoraj v likvidaciji, posegajo že skoro vsi stanovi. Tako neupravičeno izvrševanje dela škoduje vsej javnosti, t. j. celotnemu našemu gospodarstvu, ker na eni strani v temeljih izpodjeda obrtniški stan, ki je poleg kmetijskega in delavskega najmočnejši v državi. Vse države se zavedajo važnosti obrtnega stanu kot enega glavnih stebrov narodnega gospodarstva, v katerega se doteka naraščaj iz kmetijskega in delavskega stanu in ki dejansko tvori prehod iz obeh teh stanov k srednjim stanovom. Važnost obrtnega stanu leži predvsem v tem, da predstavlja majhna, a solidna gospodarska edince, ki so gosti in razmeroma enako razdeljene po vsej državi, pa vsled tega igrajo največjo vlogo pri jačanju našega splošnega gospodarskega položaja.

Velike težave povzročajo obrtništvo konkurenca industrije. Ne mislimo izpodbijati njenih pravic, da sama izdeluje blago, toda tudi ona se mora zavedati svojih meja. Pozdravljamo vsak smotreni napredek in predvsem tisto industrijo, ki nam lajša dobavo blaga, niža cene istega, ki ga v obrti rabimo, in spopolnjuje kakovost. Ne nasprotujemo niti industriji, ki gre z obrtjo ramo ob rami in ki izdeluje blago, kakršnega izdelujemo tudi mi, pa najsi bo oblačilna industrija ali kovinska ali lesna, če ostaja v konkurenčnih mejah in se drži tega, kar je industriji svojstveno. S tako industrijo se obrtništvo ne bo merilo, ker dobro ve, da bo ob njej dosti dela in kruha tudi za malega obrtnika, saj je taka zdrava industrija izšla iz obrti. Najenergičnejša, in to ne samo v očuvanje eksistence čevljarških in krojaških mojstrov kot najštevilnejših obrtnikov, ampak tudi v korist splošnega gospodarstva, moramo nastopiti proti novo nastalim čevljarškim in oblačilnim industrijam, ki delajo na način, našemu narodnemu gospodarstvu v celoti izredno škodljiv. Najtipičnejša predstavnika te novo nastale industrije sta pač podjetji Bat'a in Tivar, ki jima je sicer s pravkar objavljeno uredbo prepovedano imeti popravilnice, a je vendar v resnici zelo majhen uspeh ter je treba podvzeti še energičnejše mere.

Edino logično in narodno gospodarsko nujno potrebno je, da se takim monopolnim podjetjem kot Bati in Tivarju prepove ustanavljanje podružnic in prodajnic njihovih izdelkov v mestih z manj kot 10.000 prebivalcev. Kajti ako je že v večjih mestih upravičeno, da je podana možnost izbire izdelkov obutve in oblačil, je v manjših krajih in zlasti za naše podeželje potreben dober kvalitetno obrtniško izdelan čevlji, odnosno oblačilo, ki po svoji trpežnosti predstavlja za našega kmeta dejansko prihranek, na drugi strani pa omogoči našemu obrtniku, ki je z vsem svojim življenjem navezan na eksistenco kmeta in delavca, da svojo obrt obdrži in tako še nadalje predstavlja koristno celico v našem narodnem gospodarstvu. Merodajni činitelji se morajo zavedati, da ni za konsumenta koristen cenen tovarniški izdelek, ki ga naš kmet in delavec pri svojem delu hitro obrabita, in zato morata izdati več denarja za svojo obutve, ampak da je dejansko cenejši kvalitetni obrtniški izdelek, ki kar je nedvomno ugotovljeno, traja delj časa.

Pa tudi v narodno obrambnem oziru je taka monopolna podjetja, kakor Bata in Tivar, ki grozijo uničiti naš najštevilnejši stan čevljarjev in krojačev, treba absolutno odklanjati in jih utisniti v one meje poslovanja, v katerih so se gibale do njih ustanovitve druge čevljarške in oblačilne industrije, zaradi katerih se obrtništvo ni pritoževalo. Ako se pusti Bati v bodoče nemoten razvoj, kakor dosedaj, bo uničen ves čevljarški stan in naša država in naš narod si bosta mogla samo v Borovem, torej od Bate, naročiti čevlje. Dalje je pojav, da je Bata poplaval z gumijastimi čevlji ne samo naša mesta, ampak tudi naše podeželje, našemu narodu skrajno škodljiv. Enoglasna sodba zdravnikov je, da so gumijasti čevlji nehygienični in mi vemo tudi, da je v Nemčiji celo izrecno prepovedano vojakom nositi gumijaste čevlje, ker ti ne propuščajo zraka in povzročajo potenje nog in s tem nehygieno, ki zdravju škoduje. Dalje vemo, da predstavljajo delavci, s katerih številom dela Bata tako reklamo, dejansko njegove sužnje. Delavci morajo imeti pri njem stanovanje, hrano, obutve in obleko in sploh vse življenje delavca je zvezano s tem obratom. To vse je dejansko kršenje določb obrtnega zakona, ki govore o plačah. Vsled tega je zahteva obrtništva faktično zahteva splošne gospodarske politike, ki mora storiti najmanj to, da zabrani Bati in Tivarju sploh vse prodajalnice in podružnice v mestih z manj kot 10.000 prebivalci.

Pa tudi država sama mora iti z lepim vzgledom naprej in pokazati, da se zaveda važnosti obrtnega stanu in njegove eksistence. Poseganje državnih podjetij in ustanov v obrte ni koristno niti državi, a na drugi strani se s tem ubija inicijativa obrtnika. Mi imamo v Beogradu poleg državne tiskarne še 19 tiskarn državnih ustanov. Tudi v knjigovodsko obrt se posega, saj se vsi obrazci odušno knjige, ki jih potrebujejo državna oblastva, odvezajo knjigovodskim mojstrom. Naša upravičena želja in težnja je, da se taka dela oddajajo z licitacijo privatnim obrtnikom in ako gre za večja naročila, da se omogoči obrtnikom tudi kolektivna licitacija.

Vedno bolj opažamo tudi poseganje samoupravnih ustanov in edinic v rokodelske obrte. Zlasti se pojavljajo v zadnjem času primeri, da mestne občine po svojih elektrarnah in plinarnah odjedajo obrtniku kruh in iščejo pota, kako bi izpodrinile konkurenco obrtnika in inštalaterja, in vendar je ravno inštalatersko delo eminentno ročno delo, ki je pridržano obrtniku in ki si ga industrija neupravičeno prilasača. Tako je v drugih državah, n. pr. v Nemčiji, prepovedano elektrarnam in plinarnam, pa naj si bo to tudi mestnim in občinskim, izvrševati razne instalacije, pri nas pa opažamo, da ta industrija ne samo konkurira po istih pogojih z obrtnikom, ampak da se okorišča svojega monopolnega položaja in obrtniku konkurenco sploh onemogoča. Pa ne samo inštalaterski obrti, ampak tudi razne vrste pohištvenih rokodelcev živo občutijo, kako mnogi izdelovalci na zalogo posegajo v njihove pravice. Industrija parketov in celo trgovina z njimi išče sredstva, kako bi sama polagala parketna tla po hišah, dasi je to pridržano rokodelcu. Tako se izvršujejo tudi ključavničarska dela, tako se posega tudi v krovski obrt.

Obrtništvo ima razmejeno svoje področje tudi nasproti poklicem, ki niso pripadniki obrtnega stanu. Predvsem smo imeli priliko v zadnjih dveh, treh letih opažati, kako so kmetje in mali posestniki uživali podporo in simpatije prebivalstva, kadar so posegali v mesarski, vrtnarski, pa tudi v razne lesne obrte, ki so si jih prisvajali. To poseganje v obrtne pravice je marsikateremu samostojnemu obrtniku otežilo ali celo vzelo eksistenco.

Ne bomo naštevali posameznih slučajev, ampak ugotoviti hočemo, da ni povsod in na vseh mestih vselej vladala potrebna uvidevnost, kaj pripada obrtniku in kaj drugim stanovom, odnosno kaj je v interesu narodnega gospodarstva kot celote in kaj ne. Ker ima ročno delo svojo eksistenčno upravičenost, naj se mu tudi ta upravičenost varuje in štiti. Obrtništvo si želi samo nemotenega delovanja v svojih strokah, za svoj obstoj pa zahteva, da se mu prizna pomen, kakršen se priznava drugim, za državo in človeško družbo nič bolj pomembnim stanovom. Imamo zakon, ki nas štiti, zahtevamo samo, da se ta zakon izvaja tako po njegovi besedi kakor tudi po njegovem duhu.

Ivan Vrečar:

Povzdiga in propaganda domačega obrtniškega dela

O povzdigi in propagandi domačega dela se pri nas redko kdaj sliši, dasi sta povzdiga in propaganda domačega obrtniškega dela v največjem interesu našega narodnega gospodarstva. Obsežni ukrepi, ki so jih v tem pravcu podvzele velike in male države in zlasti vsi naši sosed, so nam lahko za vzgled.

Kar se tiče povzdige domačega dela in podjetnosti, smo z veseljem vzeli na znanje, da je novi obrtni zakon, ki je stopil v veljavo 9. marca 1932, prinesel v tem pogledu celo poglavje pod naslovom: »Odredbe o zaščiti domačega dela in podjetnosti v državi.«

V tem poglavju obrtnega zakona je takoj uvodoma postavljeno načelo, da morajo država in samoupravna telesa za svoje potrebe naročiti obrtne in industrijske proizvode, ki se izdelujejo doma, praviloma samo pri domačih podjetjih. Ravno tako morajo v smislu teh določb država in samoupravna podjetja ter njihovi zavodi in ustanove izvrševati dela samo po domačih podjetjih. Podjetja pa, ki izvršujejo ta dela, morajo pri tem uporabljati material, ki je izdelan v državi. Obrtni zakon je tudi prinesel določbo, kaj je smatrati za domač proizvod.

Posebno glede pospeševanja in zaštite domačega podjetnosti je važna določba, da se pri licitacijah za državne dobave, kakor tudi za izvedbo del na račun države, odnosno samoupravnih teles morajo pogoji in vzorci, posebno kar se tiče materiala, izdelave in dobavnega roka, tako določiti, da bi se domače obrtništvo in domača podjetja mogla prvenstveno in uspešno udeleževati licitacij.

Dalje je določeno glede licitacij, da se pri nabavah blaga odnosno proizvodov, ki se izdelujejo v državi v zadostni množini, morajo jemati v oceno in osvajati ponudbe domačih podjetnikov. Naša zahteva je bila, da je treba v posebnem komentarju dodati tukaj dostavek: »Samo domačim podjetjem.«

Z ozirom na te določbe obrtnega zakona, ki smo jih z veseljem pozdravili, smo z upravičenostjo pričakovali, da bo te določbe usvojil tudi novi zakon o državnem računovodstvu. Toda novi zakon o državnem računovodstvu, ki je bil pred kratkim, t. j. 31. julija letošnjega leta, objavljen v »Službenih Novinah« in ki stopi v veljavo 1. aprila leta 1936, dejansko ne upošteva niti ene gor-njih določb za povzdigo domačega dela, tako da so postale vse te določbe obrtnega zakona brezpredmetne. Zlasti ni v zakonu o državnem računovodstvu nikjer načela, ki ga je osvojil obrtni zakon, t. j., da se morajo osvajati pri licitacijah za dobavo predmetov, kateri se izdelujejo v dovoljni količini doma, samo ponudbe domačih podjetnikov in tudi ni usvojeno načelo obrtnega zakona, da se pri dobavah proizvodov, ki se ne izdelujejo doma v dovoljni količini, imajo usvajati predvsem ponudbe domačih podjetnikov, pa četudi so cene domačih podjetnikov 10 odnosno v gotovih primerih 15% višje od cen inozemskih podjetnikov. Samo glede jamstva (kavcije) je določeno, da znaša za domače ponudnike 5%, a za inozemske ponudnike 10%.

Ne samo v največjem interesu povzdige domačega dela, ampak tudi v interesu avtoritete zakona je, da se novi zakon o državnem računovodstvu izpopolni ter sprejmejo določila, ki jih je pred dvema letoma uveljavljeni obrtni zakon v tem pogledu usvojil. Naše obrtništvo in naša gospodarska javnost to z upravičenostjo pričakuje. Saj je vladi dana možnost, da na podlagi § 63 fin. zakona uredbenim potom dejansko izpopolni zakon o državnem računovodstvu v smislu določb obrtnega zakona. Ta naša, na obrtnem zakonu sloneča zahteva, je v največjem interesu same države kot take. Če upoštevamo namreč, da še vedno znašajo državne dobave okrog 3 milijarde Din, potem vidimo, da je tukaj dana največja možnost, da se v času gospodarske krize domačim obrtnikom priskoči na pomoč s tem, da se jim omogoči udeležba pri teh dobavah. Res je sicer, da pri velikih dobavah posamezni obrtnik, ker je premajhen, ne more prevzeti cele dobave, toda res je tudi, da je obrtni zakon postavil določilo, da se morejo pri večjih dobavah licitacije razdeliti tudi na več ponudnikov, s čimer je tudi obrtnikom omogočena udeležba. In ta vélevažna določba naj bi v omenjenem

smislu uredbenim potom zanesljivo bila usvojena. Po svoji številčni moči pa tudi gospodarskem pomenu bi moralo od 3 milijard Din državnih dobav odpasti na naše obrtništvo najmanj 750 milijonov, kar bi pomenilo za naše obrtništvo v današnjem času izredno zboljšanje njegovega položaja, a to bi bilo koristno tudi za državo kot tako, ker bi si vzdržala s tem obrtniški stan, ki danes propada, in na ta način vzdržala tudi sebi solidne in redne davkoplačevalce.

Kar se tiče propagande obrtniškega dela v ožjem smislu, je ista potrebna ne le za obrtniški stan kot tak, ampak tudi za narodno gospodarstvo sploh. Dobro izdelani ročni izdelek zasluži svoje priznanje tudi v času najmodernejše tehnike in predstavlja za odjemalca dejansko štednjo. Propaganda domačega obrtniškega dela je potrebna tudi s stališča našega nacionalnega čuvstvomstva in tudi iz prepričanja, ki bi moralo prežeti vse sloje našega naroda, namreč, da je brat bratu najbližji, in da vsak samemu sebi koristi, ako, da zasluži malemu podjetniku t. j. obrtniku.

Propaganda za odjem proizvodov in blaga od malega človeka je nujno potrebna tudi radi tega, ker dela proti procesu kupičenja premoženja v rokah maloštevilnih posameznikov in s tem proti naraščanju mase onih, ki nimajo ničesar in ki predstavljajo vrste proletarcev, v katerih vrste bo moralo vedno bolj prihajati tudi obrtništvo, ako se pravočasno vsi od prvega do zadnjega, pa preko kmeta in delavca do trgovca in uradnika in pravem času ne zavemo narodno gospodarske važnosti našega obrtnika in njegovega dela.

Sklicatelji tega zborovanja so najbolj dokazali, da se zavedajo te važnosti in so vsled tega priredili tudi obrtniške dneve ob priliki letošnjega velesejma, da preko radia propagirajo delo domačega obrtništva in apelirajo na javnost, ki se bo temu pozivu gotovo odzvala, saj bo s tem dokazala svojo pravo gospodarsko zrelost. V našem časopisu, v naših šolah in povsod naj gre klic, ki ga slišimo tudi v vseh drugih gospodarsko naprednih državah, t. j. **kupujte domače blago, podpirajte delo našega obrtnika**, ker s tem koristite v prvi vrsti samemu sebi.

Resolucija

sklenjena na manifestacijskem zborovanju obrtništva v hotelu Miklič v Ljubljani, dne 2. septembra 1934.

1. Glede na uvedbo moratorija ter zaščito denarnih zavodov in s tem v zvezi nastalih kreditnih razmer, zahteva slovensko obrtništvo v svojem in v imenu splošnih interesov celotnega našega gospodarstva, da store merodajni činitelji vse, da se kreditne razmere v naši državi čimprej normalizirajo ter uvede kmečka zaščita le v upravičenih individualnih primerih. V zvezi s tem in glede na splošni padec rentabilnosti zahteva zbrano slovensko obrtništvo, da se obrestna mera v splošnem zniža na 6%, kar bo edino primerno današnjim razmeram.

2. Glede na pomanjkanje dela je prevsem dolžnost merodajnih činiteljev, da omogočijo obrtništvu udeležbo pri državnih dobavah. Za ta namen je potrebno,

Obrtniška razstava na velesejmu

Ob petletnici zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI

V paviljonu Zbornice je priredil Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI na letošnjem velesejmu vsebinsko bogato in lepo opremljeno razstavo, ki naj na eni strani pokaže delo, ki ga je izvršil Zavod s pomočjo Zbornice za napredek obrtništva, na drugi strani pa tudi moč in stanje slovenskega obrtništva v zadnjih letih ter njegovo visoko strokovno usposobljenost.

Moramo priznati, da sta bila oba namena razstavljalcev v polni meri dosežena. Na razstavi se nedvomno vidi, kako je Zbornica v polni meri storila svojo dolžnost do obrtništva, obenem pa je na podlagi diagramov, grafikov in risb jasno podana slika slovenskega obrtništva, njegove organizacije, njegovega prizadevanja, pa tudi vseh težav, ki jih obrtnik doživlja danes v tako veliki meri. Razstava pa se ni le posrečila, temveč je bila prirejena tudi v pravem času, ko so v Ljubljani zborovali zastopniki vseh obrtniških zbornic in zborničnih odsekov in ko so nekateri zopet smatrali za potrebno, da s svojim nepotrebnim kričanjem po ločeni zbornici vnašajo neenotnost med obrtniške vrste. Bodi zato tudi na tem mestu poudarjeno,

kaj je storila Zbornica za obrtništvo.

Od l. 1855. do l. 1899. je izdala zbornica za obrtništvo 32.875 goldinarjev; od l. 1900. do l. 1921. 361.087 kron; od l. 1922. do l. 1933. pa celih 4 milijone 222.959 dinarjev. So to zneski, kakršnih ni bilo deležno obrtništvo prav v nobeni drugi pokrajini od strani zbornic.

Prispevki se dele tako-le:

1. Za Zavod za pospeševanje obrti Zbornice:

- l. 1929. Din 200.000.—,
- l. 1930. Din 400.000.—,
- l. 1931. Din 328.350.—,
- l. 1932. Din 184.000.—,
- l. 1933. Din 157.699.—.

2. Podpore obrtno-nadaljevalnim šolam:

- l. 1929. Din 210.400.—,
- l. 1930. Din 209.000.—,
- l. 1931. Din 200.000.—,
- l. 1932. Din 94.000.—,
- l. 1933. Din 112.000.—.

3. Ustanove in podpore učencem obrtnih šol:

- l. 1929. Din 33.410.—,
- l. 1930. Din 40.207.—,
- l. 1931. Din 11.000.—,
- l. 1932. Din 11.000.—,
- l. 1933. Din 11.000.—.

4. Prispevki za razstave:

- l. 1929. Din 50.000.—,
- l. 1930. Din 100.000.—,
- l. 1931. Din 17.578.—,

- l. 1932. Din 5.000.—,
- l. 1933. Din 5.000.—.

5. Izdatki za nabavo umešno-obrtnih zbirk:

V vseh teh letih od 1929 do 1933 po 25.000 dinarjev na leto.

6. Podpore onemoglim obrtnikom:

- l. 1929. Din 16.150.—,
- l. 1930. Din 16.250.—,
- l. 1931. Din 19.000.—,
- l. 1932. Din 15.050.—,
- l. 1933. Din 17.730.—.

Pri tem smo navedli le leta od leta 1929. dalje, torej predvsem leta stiske — in celo v teh letih je bila pomoč Zbornice tako izdatna.

Strokovni tečaji.

Ti za naobrazbo obrtnika tako važni tečaji, so nadaljnji dokaz intenzivnega dela Zbornice, odn. njenega Zavoda za napredek obrtništva. Naj navedemo tu le eno konstatacijo, ki jo podaja razstava: Dočim je bilo v 18 letih obstoja deželnega, ozir. državnega Urada za pospeševanje obrti skupno le 174 tečajev s 4054 udeleženci, je naraslo to število v petih letih z vstopom Zavoda Zbornice na 244 tečajev s 5825 udeležencev. Od teh je zbornični zavod priredil sam v petih letih 102 tečaja z 2319 udeleženci.

Tu pa niso vsi tečaji, ki jih je priredila od Zbornice ustanovljena Poslovna šola v Mariboru in katerih je bilo l. 1931. 30 s 603 udeleženci, l. 1932. 14 s 403 in l. 1933. 27 s 771 udeleženci.

V resnici delo, ki zasluži priznanje! Zanimiva je statistika, ki jo podaja razstava o

gibanju obrtov.

Leta 1921. je bilo na področju Zbornice vseh obrtov 23.904; to število je potem stalno raslo in doseglo l. 1932. z 32.935 najvišje število. Potem je nastopila kriza in število je padlo koncem prvega polletja 1934 na 30.812. Tu pa so vsi tečaji vsi obrti, ki se vodijo po novem obrtnem zakonu v statistiki trgovskih obratov. Brez teh pa se je število obrtov znižalo od 25.812 v letu 1931. na 23.476 koncem junija 1934.

Razvoj obrtništva

kažejo na razstavi razni zemljevidi ter številni statistični podatki. Najbolj razvit je obrt v naših avtonomnih mestih, kjer pride na 1000 prebivalcev 53 obrtnikov. Od 36—40 jih pride v logaškem in slovenjgraškem okraju, od 31—35 v metliškem, ljubljanskem, kamniškem, radovljanskem in gornjegrajskem, od 26 do 30 pa v okrajih: Kranj, Ljubljana okolica, Kočevje in Murska Sobota. V drugih krajih jih pride od 16 do 25, najmanj pa v prevaljskem okraju, kjer je od 1000 prebivalcev le 15 obrtnikov.

da kr. vlada na podlagi § 63. finančnega zakona, ki ji daje to možnost, potom uredbe izpopolni pred kratkim objavljeni zakon o državnem računovodstvu, ki proti upravičenemu pričakovanju ni upošteval določb pred komaj dvema letoma objavljenega obrtnega zakona glede povzdige domačega dela in na katere določbe je naše obrtništvo stavljalo največ svojih nad. V interesu avtoritete zakona in gospodarske nujnosti je, da se omenjene določbe obrtnega zakona glede povzdige domačega dela dejansko uveljavijo tudi v zakonu o državnem računovodstvu.

3. Zbrano slovensko obrtništvo protestira najenergičneje proti onim industrijskim podjetjem, ki dobivajo vedno bolj monopolni pomen v proizvodnji, kakor Bat'a in Tivar, ki zaradi danih razmer ogražata v temeljih obstoj obrtništva in ravno tako škodita tudi celotnemu narodnemu gospodarstvu. Zbrano slovensko obrtništvo zaradi tega zahteva, da se poslovanje takih podjetij utesni v meje, ki mu dejansko pripadajo, pa je zaradi tega takim podjetjem potrebno prepovedati ustanavljanje podružnic in prodajalnic v mestih in krajih z manj kot 10.000 prebivalcev, kakor tudi njihovo proizvodnjo kontingentirati.

4. Obrtništvo zahteva tudi, da se opusti proizvodnja rokodelskih izdelkov v lastni reži, a zlasti po naročilih v kazenskih in drugih podobnih zavodih ter državnih delavnicah, s čimer se mu odvzema priložnost zaposlitve in zaslužka ne le pri zasebnikih, temveč celo pri javnih dobavah in delih, kar ni le v škodo obrtništva, temveč, kakor dokazujejo razmere, v škodo tudi države same. V zvezi s tem opozarja na dejstvo, da v takih delavnicah vzgajajo nadštevili naraščaj s slabo strokovno izobrazbo, ki postane pozneje brezposeln in pade v breme državi.

5. Šušmarstvo, ki je danes številčno močnejše od legalnega obrtništva, a po vrednosti izvršenega dela v dravski banovini predstavlja vsoto 50.000.000 Din, je treba izkoreniniti z najenergičnejšimi zaščitnimi merami in zlasti s strogim izvajanjem zakona, prepovedjo dela, odvzemanjem orodja in blaga ter v slučaju nemožnosti, kaznovanjem s prisilnim delom.

6. Glede na deflacijsko politiko in temu primerno višino davkov, a s tem v zvezi s poostreno davčno prakso, zahteva slovensko obrtništvo, da se davčna bremena sedanjim razmeram primerno znižajo, a izterjevalna praksa omili, katero zahtevo najjasnejše opravičuje ogromni padec števila obrtniških obratov v teku zadnjih let.

7. Zbor ugotavlja, da se je o vprašanju sistema zbornic slovensko obrtništvo v zakonitem roku, določenem v obrtnem zakonu, z ogromno večino izreklo za skupno zbornico in zaradi tega najenergičneje protestira proti vsakemu poizkusu omajati enotno gospodarsko fronto, ki jo bo znal do zadnjega braniti.

Prepričani smo, da bodo oblasti končno s polnim razumevanjem gledale na potrebe našega obrtništva in upoštevale vse njegove upravičene želje in zahteve. Težke razmere se bodo zboljšale samo, če bo vsak konsument naročil svoje potrebščine pri domačem obrtniku. Tako bo ostal denar doma ter se bo vsakemu vrnil po najkrajši poti nazaj v njegove roke. Dolžnost vsakega našega rodoljuba je, da podpira domačo obrt, ker s tem podpira tudi samega sebe. Naši obrtniki plačujejo vse davščine z nami vred in ostane denar pri nas, dočim se denar, ki ga izdamo tujcem, ne vrne nikdar več in nimamo od njega nobene koristi.

Zelo zanimiva je statistika vajencev.

Število vajencev stalno pada ter je padlo od 14.549 v l. 1926 na 8788 v letu 1933. To je pač najbolj jasn dokaz velike krize, ki jo preživlja obrtništvo. Deloma pa je padec števila vajencev nastal tudi zaradi obveze, da sme priti na enega mojstra le en vajenec in na vsaka dva pomočnika še en vajenec.

Se mnogo preslabo pa je preskrbljeno za obrtno nadaljevalne šole, kakor kaže statistika, saj je bilo brez pouka še l. 1933., ko je padlo število vajencev že na 8788, še vedno 3148.

V zvezi s tem je treba omeniti tudi pregledno in jasno tabelo o razvoju sedanjih

srednje tehnične šole.

Od l. 1888-89., ko je imela šola le 2 oddelka s skupno 89 učenci, je šola stalno napredovala. Posebno se je razvila v letu 1911-12., ko je imela že 7 oddelkov s 30 učnimi močmi in 239 učenci. Tik pred vojno je šola še nadalje napredovala, svetovna vojna pa je čisto zavrla njeno delovanje in število učencev je padlo na 81. Nato se začne zopet močan dvig, ki je zlasti velik v letu 1925-26 do l. 1927-28., ko je postala šola srednja tehnična. Višek svojega razvoja je dosegla v l. 1931-32., ko je štela srednja tehnična 4 oddelke, delovodska 8 oddelkov in še žensko obrtno šolo. Skupno je bilo takrat na zavodu 81 učnih moči in 692 učencev. Kriza pa je zavrla tudi nadaljnji razvoj te, za obrtništvo in industrijo tako važne šole.

Končno še nekaj števil o

obrtiškimi organizacijami.

Vse slovensko obrtništvo je organizirano v 4 okrožnih odborih. Vseh skupnih združenj je 52, strokovnih pa 114.

Od posameznih okrožnih odborov je združenih:

v ljubljanskem 69 skupnih združenj in 30 strokovnih, v novomeškem 15 skupnih in 6 strokovnih, v mariborskem 46 in 13 in v celjskem 40 skupnih in 10 strokovnih.

Razstava pa daje tudi natančne podatke o kreditnih organizacijah obrtništva, o njih zadržnih organizacijah ter o zadolžitvi obrtništva. Končno kaže velika tabela tudi obremenitev gospodarstva po pridobitni.

Razstavi so tudi priključeni številni mojstrski izdelki, ki dokazujejo, da je vsak, kdor napravi mojstrski izpit, v resnici strokovnjak na svojem polju.

Tako je obrtniška razstava v ponos našemu obrtništvu in obenem dokaz, da je napredek obrtništva odvisen od sloge med gospodarskimi stanovi. Naj bi bil ta opomin razstave vedno svež, da se ne bi cepile obrtniške vrste, temveč da bo s skupnim delom doseglo obrtništvo ono mesto, ki mu gre po njegovi strokovni sposobnosti, pridnosti in vztrajnosti.

Šušmarstvo

drž. nameščencev

Zbornica za TOI

v Ljubljani.

Št. 12445

13. septembra 1934.

Ministrstvu trgovine in industrije

Beograd.

Podpisana zbornica dobiva iz krogov obrtnikov in obrtniških organizacij pogoste pritožbe, da se razni nižji nameščenci v državnih in avtonomnih uradih bavijo z neupravičenim izvrševanjem rokodelskih del kot postranskim delom. Gre v glavnem za osebe, ki so se svojočasno izučile različnega obrta, potem pa so prestopile v državno ali samoupravno službo kot zvaniki in podobno.

Zbornica uvideva težak položaj državnih nameščencev, vendar pa na drugi strani mora ugotoviti, da je položaj rokodelskega obrtništva radi pomanjkanja dela in naročil danes tako težak, da obrtništvo jako občuti vsako nelegalno konkurenco in odvzemanje zaslužka po neupravičenih osebah. Dočim se more reči, da so državni nameščenci še kolikor toliko preskrbljeni, je veliko število obrtništva vsled gospodarske krize v tako veliki stiski, da jim je ogrožen obstoj in da nimajo niti toliko zaslužka, da bi imeli sredstva za najskromnejše preživljanje sebe in svoje družine. Na tisoče obrtnikov samo v okoliših zbornice trpi danes veliko pomanjkanje. K temu pritiska še davčna obremenitev. Radi nesposobnosti plačila davčnih obveznosti se rubijo obratovalna sredstva. Takih primerov imamo na tisoče.

Povsem razumljivo je zato, da to gospodarsko in socialno zlo sili obrtništvo do skrajne samoočrambe in da zato nastopa z vedno glasnejšimi pritožbami tudi proti državnim in samoupravnim nameščencem, ki v svojem prostem času delajo obrtniku nelegalno konkurenco in mu povzročajo s tem občutno škodo.

Zbornica se usoja na to opozarjati ugledno ministrstvo ter prositi, da izdejstvuje pri drugih resorih odredbo, s katero se naroča podrejenim oblastvom, da strogo zabranijo uslužbencem neupravičeno izvrševanje rokodelskih del.

Kdo sme kupovati sirove kože?

Usnjarji se pritožujejo, da jim razni prekupci odvijemajo neupravičeno zaslužek z nakupovanjem sirovih kož na deželi. Na tozadevno vprašanje pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je ista dala pojasnilo, da je po obstoječem običaju in veljavnih predpisih obrtnega zakona smatrati za upravičene, da se bavijo z nakupom kož, v prvi vrsti usnjarje, ki te kože predelujejo, dalje trgovce, ki so po svojem pooblastilu za to upravičeni in po legitimirane nakupovalce teh obrtnikov, odnosno trgovcev. Mesarji smejo kože prodajati, ne smejo se pa baviti z nakupovanjem in prodajo tujih sirovih kož.

Delo ljubljanske TOI zbornice Obrtni odsek

Vpisnina pri združenjih

Kr. banska uprava dravske banovine
Ljubljana.

VIII. No. 958-1
23. marca 1934.

Zbornici za trgovino, obrt in industrijo
Ljubljana.

Na poročilo od 6. febr. 1934, št. 2094 sporoča kr. banska uprava, da glede na § 358. obrtnega zakona, zlasti določila v odstavku 2. in 4. zavzema stališče, da je vsak obrtnik pri istem združenju podvržen samo enkratni vpisnini in da nadaljnje prijave obrtov ni dolžan več plačati in korporacijske pristojbine. Po smislu cit. določila je obrtnik kot oseba včlanjen v združenje in mu gre za to ne glede na število pomožnih prodajalnic, podružnic itd., pa tudi ne glede na ustanovitev podjetja druge stroke pravica in dolžnost samo enega člana. Interpretacija, ki bi bila tu intenzivna, ne bi bilo mogoče zagovarjati, ker a contrario po določilu 2. odstavka niso mišljene nove samostojne obratovnice kot izjeme, ker je poudarek na osebnem članstvu v nasprotju z načelom članstva po formalnih obrtnih pravicah. To načelo osebnega članstva izhaja iz vsega teksta § 358. in na stvari vsaj v pogledu konkretnega vprašanja ne more spremeniti drugačnega tistiranja § 357, ki vendarle tudi ne poudarja nasprotnega načela, marveč rabo izraz »stroke«, da izrazi zgolj dopustnost trgovinskih združenj specialne vrste. Osebnostni karakter članstva zlasti izhaja tudi iz § 354, §§ 355 in 356. kljub dvema mestoma, ko se priznava članstvo podjetju. Da se je kr. banska uprava odločila za zgoraj označeno stališče, je bila merodajna tudi okolnost, da bi se zaradi jasnosti, ki mora biti dana vsled, kadar se nalagajo denarna bremena, moralo v pravih posebej označiti, da je član, ki ustanovi nov obrt, obvezan plačati novo pristopnino za dotično stroko. Pri tem ne smejo motiti velike difference v inkorporacijskih pristojbinah med različnimi strokami, ki večinoma tako niso v skladu z ministrsko uredbo o vzornih pravilih, po kateri se sme na inkorporaciji pobirati samo letna članarina v dvojni višini. Nasprotno pa je tendenca zakona očitna, zlasti tudi ministrske okrožnice z dne 10. junija 1933, VIII. No. 3692-1, in določila o članskih pravicah in dolžnostih, označenih v čl. 6, 7, 9 in 14 vzornih pravil, prav posebno pa čl. 4, ki določa, da ima vsaka oseba pravice in dolžnosti samo enega člana ne glede na število glavnih in pomožnih obratov na področju združenja.

§ 141 Obrtnega zakona

Kr. banska uprava dravske banovine
Ljubljana.

VIII. No. 1341-1.

Tolmačenje § 141 ob. z.

OKROŽNICA

vsem sreskim in mestnim načelstvom ter sreski izpostavi v Škofiji Loki.

Ker predstavlja določilo § 141 ob. z. spremembo prejšnjega pravnega stanja, normi-

ranega v § 38, a. o. r. je zaprosila zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se zaradi pravilne uporabe tega določila izdajo nastopna pojasnila:

Ne bi bilo v skladu z interpretacijo omenjenega §a, če bi se upravičenim trgovcem dopuščalo prevzemati popravila blaga, ki je bilo pri njih kupljeno. § 141 obrtnega zakona je izjemno določilo od splošnih predpisov in zato ga je treba interpretirati čim ožje. Če v prvem odstavku je rečeno, da sme imetnik trgovinskega obrta opravljati na blagu, ki ga prodaja »male izpremembe, da priliči blago kupčevim potrebam.« Nadaljni odstavek 2. pa se bavi s primerom, da je treba pri trgovcu kupljene predmete predelati ali popraviti. Jasno je, da je tu mišljeno samo ono blago, ki je še novo in katerega popravilo odnosno izprememba ni tako malenkostna, kakor jo ima v mislih § 141. Odstavek 2. hoče le izrečno poudariti, da izvršitev večjih izprememb, ki ne spadajo med one, ki jih misli odstavek 1. § 141 obrtnega zakona, mora trgovec dajati rokodelcem, v katerih stroko dotično delo spada. Ako bi torej neka stranka kupila čevlje pri trgovcu s čevlji, pa bi bila potrebna predelava ali popravilo ob priliki prodaje, pri čemer pa ne bi šlo samo za male spremembe, je trgovec dolžan dati čevlje v predelavo in popravilo čevljarju. Če naj ima odstavek 2 §a 141 sploh praktično vrednost, potem se ne sme razlagati drugače, kakor da velja izključno samo za predelavo ali za popravilo novih kupljenih čevljev, obleke itd. torej v obče novega blaga.

Šolski obisk vajencev

Na svojo predstavko, s katero je zbornica podprla predloge Okrožnega odbora v Celju glede šolskega obiska vajencev, je kr. banska uprava odgovorila tole:

»Kraljevska banska uprava ne more usvojiti prednjega mišljenja okrožnega odbora v Celju, ker je § 298. ob. z. povsem združljiv s tolmačenjem § 25. ob. z. in torej obrtni nameščenci, stari nad 18 let, niso dolžni pohajati obrtne šole, oziroma jo dokončati.«

Opozorilo Okrožnim odborom

Ker dobiva zbornica ponovne pritožbe, da obrtna oblastva ne dajejo združenjem rada zaželenih pojasnil v kazenskem postopanju proti šušmarjem, ponovno opozarja na odlok kralj. banske uprave dravske banovine z dne 24. VII. 1934, VIII. No. 4181-27, ki glasi:

»Pozivno na dopis z dne 13. julija t. l. št. 10756 se zbornica obvešča, da ni zadržka, da se združenja ne obveščajo o uspehu kazenskega postopanja, vendar se ta obvestila morajo urediti na način, da ne bodo obremenjevala poslovanja sreskih načelstev, upoštevaje, da so povsem prostovoljne, ker jih zakon ne nalaga. Nikakor pa združenja nimajo pravice redne pritožbe zoper kazenski izrek.«

Iz tega je razvidno, da niso utemeljeni ugovori nekaterih oblastev, da jim pojasnil o kazenskem postopanju ni treba dajati obrtniškim združenjem, češ da v obrtnem zakonu to ni nikjer izrečno določeno.

Bat'ove popravljalnice

Na intervencijo obrtniških organizacij in Zbornice za TOI, da se zabrani Bat'i otvarjati podružnice in popravljalnice, je ministrstvo za trgovino in industrijo s svojim odlokom od 18. oktobra 1933 II br. 34729-u med drugim odločilo:

Firma Bat'a sme izvrševati razen prodaje gotovih čevljev tudi popravljanje čevljev (rokodelski obrt) samo, ako je za to dobila odobrenje pred 9. marcem 1932 in ako je to registrirala po § 456 ob. z. Kolikor to ne bi bilo, bi bilo tako poslovanje protizakonito ter bi se moralo preprečiti obenem s kaznovanjem dotične podružnice.«

Odpis pridobnine pri odjavi obrta

Ponekod informirajo politična oblastva davkoplačevalce, da jim po odjavi obrta ni več treba še posebej prositi za odpis pridobnine, češ da politično oblastvo samo obvesti davčno oblastvo o odjavi. V konkretnem primeru je dravska finančna direkcija zaradi tega odločila, da navedena obvestila politične oblasti ne zadostujejo za odpis davka, ker zahteva čl. 48. zakona o neposrednih davkih s 5 Din kolekovano posebno prijavo. Na taki prijavi vztraja finančna uprava, ker po njenih ugotovitvah nekateri obrtniki kljub odjavi še naprej obratujejo.

Iz organizacij

Skupno združenje obrtnikov v Ptujju je imelo dne 29. VII. t. l. svojo redno skupščino v gostilni Strohmaier, katere sta ste udeležila za Zbornico za TOI zborniški svetnik g. Senčar Milko in za Okrožni odbor obrtniških združenj v Mariboru tajnik g. Novak. Skupščino je vodil predsednik g. Erlač Rudolf, ki je podal tudi vsa poročila o delovanju Združenja. Združenje šteje sedaj 23 članov, če pa se prištejejo člani, ki so bili doslej včlanjeni pri Združenju mlinarjev in žagarjev v Ptujju ter iz razpuščene obrtne zadruge tapetnikov in sedlarjev v Ljutomeru, bi šlo združenje skoraj 60 članov. Poleg redne skupščine je imela uprava v preteklem letu 4 seje in so se vršili trije članski sestanki. Združenje je imelo v letu 1933 dohodkov 1.939.99 Din, izdatkov pa 1.535.50 Din, tako da znaša prebitok 404.49 Din. Na predlog predlog predsednika nadzorstvenega odbora g. Spaner Ruperta se je računski za-

ključek za leto 1933 odobrila in podelila razrešnica upravi in nadzorstvenem odboru. Prav tako se je soglasno odobrila proračun z izdatki od 1.280 Din in se je v kritje določil članski vlog po 20 Din za člana. V pomočniški preizkuševalni odbor so bili izvoljeni za slikarsko stroko gg. Zamuda Mihael in Omulec Ivan, za lončarsko g. Hernja Andrej in Sivka Mihael in za barvarstvo Erlač Rudolf in Stross Ferdo. Med slučajnostmi je g. zborniški svetnik Senčar sprožil vprašanje skupne pisarne za trgovski gremij in Združenja rokodelskih obrtnikov, ki bi bila v stanu namestiti res sposobnega strokovnjaka tajnika. Skupščina je to misel odobrila in pooblastila g. Senčarja, da v doseg tega vse potrebno pokrene. Zanimivo je bilo obravnavanje o šušmarstvu, ki je podalo nov dokaz, kako obzirno postopajo sreska načelstva nasproti šušmarjem. Sresko načelstvo v Ptujju je z dne 24. jul. 1934. št. 8443/2-34. odgovorilo sledeče: Skupni zadruzi rokodelskih obrtov v Ptujju dajem glede na tamošnje ovadbo z dne 9. 7. 1934. v vednost, da je izvršitev slikarskih del prevzel Mežnarič Martin, slikarski mojster iz Maribora, pod nadzorstvom katerega delata njegova delavca Tomanič Franc in Čepek Fran. Na tak lahek način je sresko načelstvo odpravilo prijavo združenja. Ni se prepričalo, ima li g. Mežnarič iz Maribora obrtno pravico in če sta imenovana započlena pomočnika res tudi strokovno usposobljena, kajti znano je, da je Čepek Fran čisto navaden zidarski delavec. To šušmarstvo potrjuje najboljša dopisnica, ki jo je pisal šolski upravitelj g. Jančič Ivo v Cirkovcah na trgovino Morely v Ptujju dne 5. 7. t. l., ki se glasi: »Velesencjena gospa! V zvezi z Vašim dopisom z dne 3. 7. t. l. Vam sporočam, da bodeta slikala pri nas sobo g. Tomanič iz Brega in Čepek Fran. Oba delata sama na svojo odgovornost, na moje ime ne moreta ničesar vzeti, plačal jima bodem tukaj v Cirkovcah.« Kakor se vidi ni prevzel del Mežnarič, marveč so ta slikarska dela izvršili šušmarji. Isto je bilo pri slikanju cerkve v Cirkovcah ter cerkve in župnišča pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. To šušmarstvo je tolikanj bolj obsojati, ker se je vršilo na delih, ki so jih odajali občinsko šolski, odnosno cerkveni odbori potom razpisa. Tajnik Okrožnega odbora je ostro ožigosal tako postopanje, ki odjema skromen zaslužek legalnim obrtnikom in se zategadelj ni čuditi, če je ob takih razmerah delo obrtniških organizacij brezuspešno. Ko je pojasnil še nekatera preča obrtniška vprašanja se je predsednik g. Erlač zahvalil zastopnikom in članom za udeležbo in zaključil zborovanje ob 12. uri.

Napredek obrtništva je mogoč le v slogi!

Josip Rebek:

Spomini iz Bolgarije

Premogovnik v Perniku.

Prijazni gospod ravnatelj rudnika nam je tolmačil posamezne važne statistične podatke o premogovniku. Letna produkcija premoga v tem rudniku doseže povprečno 1.400.000 ton. Premog ima 4500 kalorij. Pridetek premoga večinoma porabijo v državi in se ga le majhen del izvaža. V Bolgariji obstoje še nekateri majhni premogovniki z letno kapaciteto od 200.000 ton. Cena premoga je zelo nizka in znaša 340 levov (170 Din) za tono franko jugoslovenska meja. Zaposlenih je preko 6000 rudarjev, ki delajo na tri šhte. Administrativnega personala je 500—600 ljudi. Rudar zasluži povprečno od 65—120 levov na dan. Najbolje so plačani kopači premoga v rovu, ki delajo po akordu. Vsak delavec je zavarovan direktno po upravi rudnika. Poleg plače in pokojninskega zavarovanja uživajo delavci še brezplačno stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Rudnik sam je popolnoma avtonomno državno telo. 15% čistega dobička se porazdeli med delavce in nameščence, tako da isti dobijo skoro še dve mesečni plači v obliki letne tantijeme.

Poleg rudnika samega smo si ogledali tudi naprave za pripravljanje briketov. So to najmodernejša zgradba v železni konstrukciji.

Po ogledu te lepe rudarske industrije nam je uprava rudnika pripravila v dvorani lastnega gledališča banket, pri katerem je igrala godba rudniških nameščencev. Vrstili so se običajni pozdravi in napitnice, med katerimi je bila najzanimivejša ravnateljeva, ki je »zaželel prisrčno dobrodošlico jugoslovenskim gospodarstvenikom. Naš vodja delegacije je izročil v imenu vseh dele-

gato 5000 levov za siromašne rudarske družine, a pozneje smo se kmalu povrnili v Sofijo.

V Plovdivu.

Drugega dne ob sedmih zjutraj smo nadaljevali pot z železnico proti Plovdivu. Lep dan nam je dvigal naše razpoloženje z najugodnejšimi vtisi bivanja v Sofiji. Od strani naših prijateljev v Sofiji so bili delegirani, da nas spremljajo gg. Kosta Zlatarev, podpredsednik Trgovske industrijske zbornice, dr. Gjorgje Sarajlijev, glavni tajnik, dr. Hristo Pejčev, šef informativnega oddelka sofijske Zbornice, Teodor Kупenkov, šef obrtnega odseka Zbornice in dr. Nedo Nedev, sekretar sofijske borze, ki so nas vsi spremljali na vsem našem potu. Vožnja do Plovdiva je bila krasna in bo ostala v neizbrisnem spominu vseh onih, ki smo iskreno čutili svojo bratsko ljubezen do te divne in kulturne slovanske države. Ves čas vožnje smo opazovali lepo panoramo pokrajine. Vlak je že prevozil reko Iskar, ko smo zbrzeli mimo letne rezidence bolgarskega cara, »Vrana« imenovane. Nismo se niti utegnili dobro orientirati v okviru divnih nasadov, ki obdajajo gradič, ker smo že pasirali industrijsko mesto Novo Selce. Tik ob progi stoji moderna tovarna za kame-ninaste izdelke, slična se pa nahaja v Pirniku. Te vrste izdelkov še ne izdelujejo pri nas v naši državi in jih uvažamo iz Češkoslovaške. Železniška proga se polagoma dviga. Majhno dolinico premosti s 40 m visokim viaduktom. Ob progi opazimo izredno število metuljev, ki so popolnoma uničili nekatera drevesa. V Pasardžiku je velika žagarska industrija. Sela, mimo katerih se vozimo, so snažna in bele hišice mikavno opozarjajo tujca na kulturo tega preproste-ga, a pridnega naroda.

Polagoma se nam prične odpirati rodovitna tracijska ravan. Obsežni vinogradi, kulturna riža in tobačni nasadi so glavni pridelek tega kraja. Reka Marica napaja široke in prostrane njive, sajene z rižem, ki je poleg tobaka najvažnejši pridelek Bolgarske. Hitimo mimo Krušima, kjer se v bližini razprostira vas Perušica, s kulturami najbolj-sega tobaka.

Lep in prisrčen je bil sprejem jugoslovenskih gostov v Sofiji. Toda Plovdiv, kamor nas je kmalu nato pripeljal vlak, je prekosil Sofijo. Ves kolodvor je bil v bolgarskih zastavah. Sredi njih velika jugoslovenska trobojnica. Na peronu veličanska množica ljudstva, uniformirana obrtna in trgovska mladina s svojo godbo in vzhiceno navdušenje ter pozdravljanje Jugoslovenov.

Na postaji nas je prvi pozdravil predsednik Zbornice dr. Obrejkov, ki je zaključil svoj pozdravni govor z vzklikom: »Da živi gospodarski sporazum med Jugoslavijo in Bolgarijo.« Med odličniki, ki so prišli k sprejemu, smo opazili tudi višje oficirje bolgarske vojske, ki so nas izredno prisrčno pozdravljali. Med špalirjem številnega občinstva in mladine smo se z avtomobili odpeljali v hotele, kjer je čakalo vse prijetno presenečenje: bogato ilustrirana knjiga o Plovdivu, škatljica izvrstnih bolgarskih cigaret in kuverta z razglednicami Plovdiva.

Po intimnem obedu v hotelu »Molle« smo si jugoslovenski gostje ogledali tobačno tvornico, med tem ko je vodstvo naše delegacije odšlo, da položi venec na grob zaslužnega moža, dolgoletnega predsednika tamošnje Zbornice g. Nikole Kazarova, ki se je preteklega leta udeležil bolgarske ekskurzije v našo državo in je predstavljal enega najmarkantnejših in najodličnejših predstavni-

kov bolgarske delegacije. Ogledali smo si tudi nove lepe moderne zgradbe obrtne in trgovske šole. Kar smo morali ugotoviti že v Sofiji, smo morali ponoviti tudi v Plovdivu, da namreč Bolgari nad vse skrbe za dobro strokovno naobrazbo svojega obrtniškega in trgovskega naraščaja. Po ogledu smo se sestali v sejni dvorani velike palače trgovske in industrijske zbornice, s čije terase je bil krasen pogled na divno pokrajino, ki leži okoli Plovdiva. Predsednik Zbornice dr. Obrejkov je imel kratko predavanje o gospodarstvu Plovdiva in njegovega okraja.

Ves okoliš plovdivske zbornice šteje okoli 1.200.000 prebivalcev, od katerih je 70% kmetovalcev, 20 odstotkov obrtnikov, 10 odstotkov pa drugih stanov. Zaradi ugodnega podnebja uspevajo v plovdivskem okraju najrazličnejše rastline. Pridelujejo riž, in sicer v takšni množini, da ga mora Bolgarska izvažati, pridelujejo oljnata semena, bombaž, konopljo, vino, vrtno jagode, razno zelenjavo in zlasti rože ter tobak. Plovdivski okraj je bogat tudi na lesu in rudah. Pridobivajo lignit, antracit, marmor in granit. Okraj je bogat na toplih vrelih, katerih ima nad 20. Tudi industrija je v Plovdivu zelo razvita, zlasti pohištvena in embalažna, ki je zaradi izvoza pridelkov posebno potrebna. V Plovdivu izdelujejo jesih svetovno znane kvalitete, v mestu so odlične pivovarne ter razne druge industrije. Na prvem mestu je treba omeniti tobačno industrijo, katere center je v Plovdivu. In jugoslovenski gostje so se osebno prepričali, da so vse te industrije v resnici na višku, zlasti pa tobačna, kjer vlada v tvorjenih vzorna čistoča in prav tako vzoren red.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Pekovski obrtniki v Mariboru

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru je imelo v Gambinovi dvorani svoj drugi izredni občni zbor, ki ga je obiskalo nad 50 članov združenja. Otvoril in vodil ga je agilni predsednik združenja g. Jakob Koren, ki je uvodoma pozdravil prav prisrčno vse člane, posebno pa zastopnika Okrožnega odbora g. Ivana Horvata. V nadaljnjem se je spominjal pred kratkim umrlega tovariša g. Planinca. Nato je sporočil, da se je v združenju ustanovil pevski odsek, ki je že pred otvoritvijo zbora z izbranim petjem vzbudil pozornost. Pozdravil je pevovodjo g. Ivana Laha in mu za njegovo 65-letnico iskreno čestital, čemur so se vsi navzoči pridružili z odobravanjem.

Uprava združenja je vestno zasledovala vse pojave v pekovski stroki in budno pazila na vse, kar se dogaja in je prav zaradi tega tudi smatrala za potrebno, da skliče izredni občni zbor in tako obvesti vse svoje članstvo o svojem delu, ki pa žal ni rodilo temu primernih uspehov. Mogoče še ni bilo nikdar toliko potrebe, da se strnemo v eno vrsto, kakor danes. Se nikdar po prevratu ni bilo obrtništvo v tako težkem položaju. Izdajajo se zakoni in uredbe, toda zakon ali uredba je eno, izvrševanje teh pa je drugo. Marsikaj se zna izvesti na papirju, v praksi pa je to težavna stvar. Uprava združenja si je vsikdar vestno prizadevala, da upošteva vse upravičene želje svojih članov in jim tako skuša pomagati. Zbrala je mnogo materiala, da ga predloži zbornici in raznim oblastem. Uspeha je bilo le malo.

G. Ivan Horvat se je zahvalil predsedniku za pozdrav in v imenu Okrožnega odbora pozdravil zborovanje z obljubo, da bo Okrožni odbor tudi v bodoče z vso vnemo podpiral težnje našega obrtništva. Prešlo se je nato na drugo točko dnevnega reda, ki se je glasila: »Prepoved izdelovanja keksov in naše stališče.« O tej točki je izčrpno poročal predsednik g. Koren, ki je poudarjal, da je bilo izdelovanje keksov stara pravica pekovskih mojstrov in člen 446. zakona o obrti pravi, da vsi obrtniki in vse pravice, pridobljene po dosedanjih zakonih, ostanejo v veljavi tudi potem, ko dobi ta zakon moč. Iz tega bi jasno sledilo, da bi smeli pekovski mojstri tudi po uveljavitvi novega obrtnega zakona, ki predvideva izdelovanje keksov kot poseben obrt, te izdelovati. Na pritožbo slaščičarjev pa je banska uprava razsodila, da temu ni tako, marveč bi bili morali imetniki pekovskih obrtov ob priliki nove registracije v smislu paragrafa 456. zakona o obrtih dati vpisati na obrtna pooblastila še one stroke, ki so jih dotlej izvrševali poleg pekovskega obrta. Da se to ni izvršilo ni toliko krivda pekovskih mojstrov, kakor onih, kojih dolžnost je bila pri izdaji novega obrtnega zakona, da prizadete pouče o novostih, ki jih vsebuje novi zakon. To bi bila naloga obrtnih referentov pri oblasteh prve stopnje. Proti odločitvi banske uprave so se naši člani pritožili na upravno sodišče v Celju in upamo, da bo to priznalo naše stališče kot pravilno.

V tej zadevi so posegli v debato še gg. Ivan Horvat, Franc Breznik in Ivan Žurman. Nato je podal predsednik besedo tajniku Okrožnega odbora g. Novaku, ki je poročal o načrtu uredbe o razdolžitvi obrtnikov. Ta je v kratkem podal pregled gospodarstva od prevrata do danes in nato poljudno obrazložil glavne člene nameravane uredbe in izpremembe, ki si jih želi obrtništvo. Predsednik se je poročevalcu iskreno zahvalil. O četrti točki je po uvodnih besedah predsednika g. Korena poročal tajnik g. Novak o davčnih zadevah.

Govornik je pred vsem podvrget ostri kritiki državno finančno politiko, ki na eni strani s preobdavljenjem malega človeka ubija davčno moralo in s tem tudi zmanjšuje efekt davčnih predpisov. Navajal je več konkretnih primerov prav z ozirom na našega malega obrtnika, kako bi se ne smelo postopati. Za svoja stvarna, sicer pa vehementna izvajanja je žel poročevalec burno odobravanje. O cenah kvasa je obširno poročal predsednik g. Koren in iz njegovega poročila smo se mogli prepričati, kako vestno je bilo delovanje uprave tudi v tem oziru. Po pojasnitvah, ki so jih podali gg. Ivan Horvat, Bizjak, Freiertag in Žunko, se je v tej zadevi enoglasno odobrilo prizadevanje uprave.

Pri slučajnostih je g. Žurman iz Slov. Bistrice poročal navzočim, da podpirajo g. Ivana Laha, ki dobavlja iz svojega mlina najboljšo rženo moko, kajti treba je, da se podpirajo predvsem domači obrtniki in ljudje. G. Horvat je pojasnil ustanovitev pevskega odseka in prosil, da navzoči s prostovoljnimi prispevki zasigurajo krepek obstoj odseka. Predsednik g. Koren je opozoril na obisk obrtne nadaljevalne šole in opozoril mojstre, da osebno odgovarjajo za redno pohajanje vajencev v šolo. Gosp. Rakuša je izražal željo, da bi se vendar upoštevali predpisi o nedeljskem počitku, da si tako mojstri, kakor pomožne osebe ohrani to socialno pridobitev. G. Horvat se je zahvalil vsem darovalcem za pevski odsek, posebno pa g. Antonu Lahu iz Gornje Polskave. Ker se ni med slučajnostmi oglasil nihče več k besedi, je predsednik g. Koren zaključil lepo uspešno zborovanje ob 17.30. Ob zaključku se je pevski zbor še enkrat izkazal z izbranim petjem nekaj lepih pesmi.

Poziv

Tovariši obrtniki! »Obrtniška samopomoč« reg. pom. blagajna v Ljubljani, Beethovnova ul. 10, ustanovljena leta 1926, je sklenila, da z ozirom na težak gospodarski položaj obrtnika zniža pristopnino za vse nove člane.

Član te blagajne lahko postane vsak obrtnik, obrtnica in njegovi (njeni) sorodniki. Sprejemajo se člani do 65. leta starosti s pogojem, da so zdravi. Ker živimo danes v težki gospodarski krizi, je za vsakega obrtnika ta ustanova zelo važnega pomena in koristna. Dovolj jasno priča nebroj slučajev, v kako težek položaj pride družina umrlega člana, ko nima nikakih sredstev za pogreb in najnujnejše.

Vsak zaveden in uviden obrtnik mora gledati, da ne zapusti svojih ostalih brez sredstev. Družini mora preskrbeti podporo, čeprav ne veliko. To nudi naša blagajna. Mesečni prispevek po Din 10.— od člana so tako malenkostni, da jih lahko zmore vsak obrtnik. Vsak se mora zavdati, da je takorekoč stanovsko dolžan biti član ustanove. Le v skupnosti je moč in ugled.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

TVRDKA

F. Kollmann

priporoča svojo veliko zalogo navadnega, solinskega in ornamentnega stekla za vse vrste zgradb.

Obrtniška samopomoč je danes edina res stanovska blagajna, ki se trudi in skrbno za obrtnika in njegovo družino. Edina ona je potrebna in koristna. Geslo obrtnika naj bo: Vsi za enega, eden za vse. Treba je složnosti in dela. Najprvo bodi član stanovske blagajne, potem šele drugod.

Tovariši (šice), odločno se zavzemimo za našo »Samopomoč«. Delajmo v blagor skupnosti in tovarišev obrtnikov, ki se nahajajo ravno sedaj v slabem gnotnem položaju. Pokažimo, da zna obrtnik ceniti tudi tako ustanovo, ki pomaga svojemu umrlega člana z izplačilom posmrtnine.

Zato prosimo in opozarjamo vse tovariše obrtnike, da pokažejo svojo stanovsko zavednost, pristopajo k tej prekrizni ustanovi in jo podpro, da bo mogla s časom pokazati svojo moč, ki ji pripada po številu celokupnega obrtništva v Sloveniji.

Vsak posameznik naj bo graditelj bodoče močne Obrtniške samopomoči. Če nas bo mnogo in če bomo složni, nas bo tudi javnost upoštevala. Danes je še čas, da nadoknadite, kar ste dotedaj zamudili. Prijavite takoj svoj pristop. Pristopnina je sledeča:

Za obrtnika (cq):
do 40. leta starosti Din 30.—
do 55. leta starosti » 50.—
do 60. leta starosti » 75.—
do 65. leta starosti » 100.—

Za svojece obrtnika:
do 50. leta starosti Din 50.—
do 55. leta starosti » 75.—
do 65. leta starosti » 100.—
ki se lahko vplača v treh obrokih.

Pišite takoj po navodila in prijavnico, kar dobite brezplačno. Priložite znamko za Din 3.— za odgovor.

Obrtniška samopomoč je bila ustanovljena leta 1926 in je do danes izplačala na posmrtninah že preko Din 860.000.

Vsa pojasnila daje brezplačno. Obrtniška samopomoč, reg. pom. blagajna v Ljubljani, Beethovnova ulica šte. 10.

Dobave

Dne 8. oktobra t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani pogodba za dnevno dobavo mesa, mleka in žemelj za čas od 8. oktobra 1934 do 8. januarja 1935. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Oddaja električne instalacije v vojašnici »Kralja Aleksandra I.« v Ljubljani se bo vršila potom ofertne licitacije dne 5. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Oddaja popravila kamnoseških del na katedrali v Djakovu se bo vršila potom javne pismene licitacije dne 18. oktobra t. l. pri Dižecezanem i kaptolskem računarskem uradu v Djakovu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dne 28. sept. t. l. se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zem-

nu ofertna licitacija glede dobave 700 kosov zdravniških plaščev in 3000 kom. plaščev za bolnike; dne 29. septembra t. l. pa glede dobave 3000 parov usnjatih copat.

Dne 29. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija za dobavo kruha.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Oddaja zakupa brivskega lokala na postaji Ljubljana gl. kol. se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je predložiti do 25. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani (Ljubljanski dvor, soba št. 59). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Med obrtniki

Združenje mlinarjev in žagarjev za sodni okraj Slov. Bistrice je imelo 5. avgusta svojo izredno skupščino, katere se je udeležilo nad 30 članov, ki jih je predsednik g. Lah prav prisrčno pozdravil, prav tako pa tudi zastopnika Okrožnega odbora, tajnika g. Novaka. Za zapisnikarja je imenoval tovariša Avgustina, a za overovatelja zapisnika je skupščina izvolila gg. Radošča Josipa in Esiha Štefana. Nato je povzel besedo tajnik g. Novak, ki je pozdravil navzoče v imenu Zbornice in Okrožnega odbora ter v daljših izvajanjih obravnaval vsa važnejša vprašanja, ki zadevajo obrtništvo, posebno pa še mlinarsko in žagarsko stroko, za kar se mu je predsednik iskreno zahvalil. Predsednik g. Anton Lah je navedel nekaj konkretnih slučajev šušmarstva in objasnjen uredbo o izločenju kmetijskih potočnih mlinov iz rokodelskih obrtov. Nato je bil obravnavan proračun za leto 1934 in so bili soglasno odobreni izdatki v znesku 2135.— Din, ki se bodo krili s sprejeto člansko doklado. Pri volitvi uprave je bil soglasno izvoljen ponovno za predsednika zelo zaslužni g. Lah Anton iz Zg. Polskave in za podpredsednika g. Avgustin Anton iz Slov. Bistrice. Za članke uprave so bili izvoljeni z vzklikom gg. Pečnik Ciril, mlinar v Studenicah, Šunter Ludovik, mlinar v Slov. Bistrici, Esih Štefan, mlinar v Sp. Polskavi, Kopše Anton, mlinar v Zg. Polskavi, Korošec Anton, žagar v Črešnjevcu in za namestnike gg. Kvas Anton, mlinar v Leskovcu, Jerič Jožef, mlinar in žagar v Sp. Ložnici, Kugler Viljem, mlinar v Poljčanah in Sajko Franc, mlinar in žagar v Devini, Blažič Ivan, mlinar v Poljčanah in Juršič Andrej, žagar v Ivan, žagar v Makolah in Marčič Avgust, žagar v Slov. Bistrici. S tem so Makolah ter za namestnike gg. Bogina bile volitve končane in izčrpan dnevni red izredne skupščine, ki jo je predred izredne skupščine, ki jo je predsednik g. Anton Lah zaključil s pozivom na složno delo in z zahvalo vsem navzočim za udeležbo.

Obrtniki!

Vlagajte svoje prihranke v

ZANATSKO BANKO,

ker s tem pomagata onim obrtnikom, ki jim je potrebno posojilo in koristite gospodarstvu Vašega stanu. — V vseh denarno-poslovnih zadevah se z zaupanjem obračajte na podružnico ZANATSKE BANKE Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

KREDITNO DRUŠTVO

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

SLAVIJA

jugoslovenska
zavarovalna banka
v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti ognju, nezgodam, vlomom, zavarovanje za izplačilo denarja ob doživljenjski gotove starosti in ob smrti in zavarovanje za pogrebne stroške. Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

GENERALNO
RAVNATELJSTVO
V LJUBLJANI;
GOSPOSKA UL. 12.
Telefon 2176 in 2276.